

NORSKE
UTDANNINGSENTRE

Arbeidsutvalgets rapport
«Kongsvingermandatet»
februar 2020-mai 2021

1. Innledning

På et seminar i Kongsvinger 17. januar 2020, hvor en rekke utdanningsentre, NU, Kompetanse Norge, Høgskolen i Innlandet, BI, Fagakademiet og OsloMet var til stede, ble det uttrykt at det er behov for både EVU, et bredt spekter av enkeltemner og grunnutdanninger. Ute i distriktene er behovet for bachelorutdanninger større enn masterutdanninger, ble det sagt. For å få en god oppfølging av saken konkluderte seminardeltakerne med følgende:

NU etablerer en arbeidsgruppe som adresserer problemstillingene. Arbeidsgruppen skal være geografisk representativ for utdanningsentrene i Norge. Øvrige aktører i nettverket brukes som referansegruppe underveis i prosessen.

MANDAT FOR ARBEIDSUTVALGET

- Løse nasjonale utfordringer knyttet til kompetansebehovet i hele Norge. Herunder grunnutdanninger, videreutdanninger og et bredt spekter av enkeltemner. (Utdanningstilbydere: Universiteter, høgskoler og fagskoler.)
- Skaffe grunnfinansiering til utdanningsentrene - som sentral samarbeidspartner for landets utdanningsleverandører.

Arbeidsutvalget oppfattet mandatet slik at vi skal jobbe

- opp mot politisk nivå (løse nasjonale utfordringer osv.)
- opp mot utdanningstilbydere for å få fram utdanningstilbud som det er behov for
- opp mot politikere, departement, fylkeskommuner for å skaffe grunnfinansiering til utdanningsentrene

MEDLEMMER I ARBEIDSUTVALGET

May Tove Dalbakk

Vegard Herlyng

Torhild Slåtto

Bjørnar Andreassen

Vidar Gunnberg

Gudrun Ellingsen

Hilde Strømme (fra høst 2020)

Linda Basma

Kjell Inge Breivoll

De tre førstnevnte har ledet arbeidet i gruppe i hver sin periode.

Arbeidsutvalgets første arbeidsperiode var fra slutten av april til begynnelsen av juni 2020, med levering av en delrapport. Andre arbeidsperiode begynte høsten 2020 og strakk seg til mai 2021. Arbeidet har ingen finansiering og gjennomføres som en dugnad fra utdanningsentrene/medlemmenes side.

Arbeidet har hele tiden vært rettet mot politisk nivå, hvor vi har fulgt opp ulike offentlige utredninger og stortingsmeldinger med møter, høringer og høringsinnspill. Oversikt over aktuelle utredninger og meldinger, se side 3. I kontakten med politikere og myndigheter har

det vært viktig

- å informere om utdanningssentrenes måte å jobbe på, som *Motor, Megler og Møteplass*
- å synliggjøre behovet for grunnfinansiering av utdanningssentrene
- å sikre leveranse av desentrale, fleksible studier gjennom incentiver til UH sektoren
- å vise til konkrete eksempler på utdanningstilbud som er gjennomført ved utdanningssentrene

Arbeidsutvalget har valgt å bruke fellesbetegnelsen «utdanningssentre» i hovedsak, slik det også heter i Norske Utdanningssentre. Mange av sentrene har andre betegnelser, som studiesenter, høgskolesenter mv. Noen ganger sier vi også utdanningssentre/studiesentre.

2. Lovgrunnlag og nasjonale føringer

En rekke dokumenter, Stortingsmeldinger og FOU-er som gjelder nasjonale utfordringer innenfor kompetansebehov og kompetansesatsing, er lagt fram de to siste årene.

Arbeidsutvalget har bygd på fakta, og resonnementer som kommer fram i disse dokumentene. Interesseorganisasjonen Norske Utdanningssentre har jobbet aktivt og målrettet med å gi skriftlige innspill og deltatt på høringer i Stortinget knyttet til Kompetansereformen og Distriktsmeldingen.

Utover dette er det avholdt en rekke fysiske og digitale møter med sentrale politikere, komiteer samt forskning- og høyere utdanningsministrene Iselin Nybø og Henrik Asheim.

Vi har lagt vekt på uttalelser knyttet til følgende i vår gjennomgang av Stortingsmeldinger og FOU-er:

- Livslang læring og kompetanseheving
- Tilgang til desentrale, fleksible studier i hele landet
- Tettere samarbeid mellom akademia og næringslivet
- Lokale studie - og utdanningssentre sin rolle/ betydning
- Tilgang på kompetanse og kompetent arbeidskraft

I sum peker sentrale offentlige dokumenter, nasjonens politikk, i retning av et skifte i synet på utdanning og kompetanseheving fra "læring først - så arbeid" til "læring hele livet".

Arbeidsgruppen mener følgende utredninger og meldinger er viktige i arbeidet:

Meld. St. 5 (2019–2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden - Distriktsmeldingen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Påpeker viktigheten av:

1) Tilgang på kompetanse og arbeidskraft i distriktene (kap. 7).

- Tilgjengelige og relevante utdanningstilbud, også i områder med store avstander, vil være sentralt for å styrke rekruttering av relevant kompetanse for både det private næringslivet og offentlig sektor. I dette arbeidet spiller lokale

utdanningsentre/studiesentre i dag en viktig rolle som utviklingsaktør i sine lokalmiljøer. (kap. 7.1)

2) Fylkeskommunens strategiske og koordinerende rolle i regional kompetansepolitikk (kap 7.2.2)

- Regjeringen vil i tilknytning til dette arbeidet støtte opp under lokale utdanningsentre/ studiesentre som kan koordinere, kartlegge lokale/regionale kompetansebehov, stimulere og legge til rette for utdanning- og kompetanseheving lokalt.

3) Universiteter og høyskoler som regionale partnere understrekes (kap. 7.3.4.)

- Et økt fokus på regionale kompetanseplaner og behov bør inngå i UH-sektorens arbeid med fag- og studieportefølje.
- Kunnskapsdepartementet følger opp det regionale ansvaret og tilbudet av desentralisert utdanning i styringsdialogen med institusjonene.
- Regjeringen skal i 2021 legge fram en stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv.

Meld. St. 6 (2018 –2019) Oppgaver til nye regioner

Regionreformen har utløst nye oppgaver for fylkeskommunene.

Her skal fylkeskommunen/ de nye regionene spille en aktiv rolle. Det heter i kapittelet som omhandler Kompetanse, integrering og samferdsel:

“Fylkeskommunene skal ta et sterkere kompetanse-politisk ansvar regionalt og Kunnskapsdepartementet vil arbeide videre med hvordan dette skal konkretiseres. Fylkeskommunen får også et mer helhetlig ansvar for å sikre at innbyggerne har den kompetansen samfunnet og det lokale næringslivet trenger.”

Meld. St.14 (2019 - 2020) «Kompetansereformen - Lære hele livet»

Kunnskapsdepartementet

Med fokus på fylkeskommunens samfunnsmandat og utvidede samfunnsutviklerrolle:

Innstillinger på at:

- ingen skal gå ut på dato på grunn av manglende kompetanse
- gapet mellom hva arbeidslivet trenger av kompetanse, og den kompetansen arbeidstakerne faktisk har må tettes

Videre:

- Det skal stimuleres til mer etterspørsel etter kompetanseutvikling
- Kobling mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanseutvikling må styrkes og sikres
- Fylkene har fått et forsterket ansvar for den regionale kompetansepolitikken og skal legge til rette for at det regionale arbeidslivet har tilgang til den kompetansen det trenger
- Fylkeskommunene skal bruke regionale kompetansepartnerskap og strategier aktivt for å kople utdanningsbehov – og tilbud
- Gjennomføre kompetansepiloter (tilsvarende dagens utdannings- el studiesentre) m/ oppgaver og som Motor-Megler-Møteplass.

Arbeidsutvalget i samarbeid med styret i NU la ned en stor innsats i møter med stortingspolitikere før Kompetansereformen ble behandlet i Stortinget. Arbeidsutvalget gjennomførte møter med ledende politikere i Høyre, Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV. Alle partier fikk henvendelse på telefon eller e-post om møte med oss. Men på grunn av kort varsel ble det ikke tid til å møte oss. I tillegg ble det gjennomført mange samtaler med politikere og administrasjon på fylkesnivå og kommunalt nivå.

I møtene møtte vi forståelse for at:

- utdanningssentrene er viktige for å kunne tilby utdanning der folk bor
- sentrene er viktige for at Norge skal nå målene i Kompetansereformen
- sentrene er viktige for at kommuner over hele landet skal makte å rekruttere kvalifiserte ansatte

I stortingsdebatten under behandlingen av Kompetansereformen ble det uttrykt støtte til utdanningssentrene. I et av innleggene ble det sagt følgende:

«Utdanningssentrene har en viktig funksjon. De kan fylle kompetansegap ved at de kobler lokale utdanningsbehov og utdanningsinstitusjoner. De gir også tilhørighet til et studiemiljø.»

En enstemmig komité hadde følgende uttalelse i innstillingen til Kompetansereformen:

«Komiteen vil videre understreke rollen til studiesentre som en sentral samarbeidspartner for landets utdanningsleverandører, og en viktig bidragsyter for å nå regjeringens ambisiøse mål om at utdanningssektoren skal avdekke kompetansebehov, megle frem studietilbud og levere fleksible utdanningsformer til folk der de jobber og bor. Komiteen mener det er viktig at studiesentrene har en forutsigbar finansiering, og blir anerkjent som en viktig del av kompetansepolitikken.»

Senterpartiet og Arbeiderpartiet hadde også en uttalelse om finansiering av studie- og utdanningssentrene:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 med forslag som sikrer en forutsigbar grunnfinansiering av infrastrukturen og arbeidet med tilrettelegging av studietilbud som skjer gjennom lokale studie- og utdanningssentre.»

Arbeidsutvalget oppfatter disse uttalelsene som gode resultater av arbeidet som er gjort. Arbeidsutvalget vil arbeide videre med spørsmålet om finansiering av utdanningssentrene, i første omgang fram mot statsbudsjettet 2021, alternativt 2022 og da med en eventuell ny regjering ved makten.

NOU 2019: 12 Lærekraftig utvikling. Livslang læring for omstilling og konkurranseevne.

Kunnskapsdepartementet.

Utredningen slår fast at enkeltindivider og virksomheter vil ha et økende behov for å tilegne seg kunnskap gjennom hele livet. Her etterlyses en kompetansemodell for læring hele livet. Utredningen inneholder utvalgets forslag til hva som bør kjennetegne et system for å lære hele livet, og hvordan et system kan etableres gjennom å endre på eksisterende og supplere med nye virkemidler. Bransjeprogrammer er et av forslagene som er realisert, og som omfatter flere områder/ bransjer.

NOU 2020: 15 Det handler om Norge – Utredning om konsekvenser av

demografiutfordringer i distriktene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Utdanningsinstitusjoner er viktige for regional utvikling av flere grunner. Nærhet til en utdanningsinstitusjon øker rekrutteringen til utdanningen, og det fører til at flere i en region kan ta utdanning. Etter studier tar mange arbeid i regionen hvor de studerte, og det bidrar til at privat og offentlig sektor i regionen får tilgang til kompetanse.

Tilgang til kompetanse er dessuten den viktigste faktoren for lokalisering av kunnskapsvirksomheter, som i det norske arbeidsmarkedet er den typen virksomhet som vokser mest. Utdanningsinstitusjoner blir dermed en viktig forutsetning for vekst i den regionen de befinner seg i.

Overskrifter i utredningen:

- Fleksibel og desentralisert utdanning er viktig for rekruttering og kompetanseheving i distriktene
- Praksisplasser og gode arbeidsplasser i distriktene kan forbedre rekrutteringen til og stabiliteten i tjenestene
- Nyutdannede velger jobb i den regionen de har studert i ...

Universitets- og høyskolesektorens ti effekter på en region

- Økonomisk innsprøytnings effekt, -utdanningsmobiliserende effekt, -tilbudseffekt, -service- og problemløsningseffekt, - magneteffekt, -knoppskytingseffekt, -nettverkseffekt, -kulturell miljøeffekt, -regional artikulasjonseffekt og en - generell imageeffekt.

St. meld 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling - Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. Kunnskapsdepartementet

Kap. 3. En mer åpen og tilgjengelig høyere utdanning omtaler studiesentrenes rolle og konkluderer med i samsvar med NOU 2020:15 Det handler om Norge:

1) Kunnskapsdepartementet bør vurdere en mer helhetlig organisering av slike studiesentre, med sikte på å skape mer forutsigbarhet og lik tilgang til utdanning uavhengig av bosted.

2) Studiesentrenes rolle i å gjøre høyere utdanning tilgjengelig i distriktene vil bli vurdert nærmere i Kunnskapsdepartementets strategi for fleksibel og desentralisert utdanning. Som en del av arbeidet er det behov for å få et kunnskapsgrunnlag om studiesentrene og har derfor gitt Diku i oppdrag å foreta en kartlegging. Den skal resultere i en oversikt over hvilke studiesteder som finnes, hvor de er lokalisert, rammebetingelsene og faglig aktivitet. Denne undersøkelsen har NU vært med på å utarbeide og rapporten skal etter planen foreligge medio april 2021.

NOU 2020: 22 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn.

Nærings- og fiskeridepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Utredningen peker på at utdanningssystemet spiller en sentral rolle for tilgangen på framtidig arbeidskraft for næringslivet, og at det er behov for fleksible etter- og videreutdanningstilbud for å styrke distriktene.

I kap. 6.2.3. Kompetanseutvikling lokalt og regionalt, omtales som avgjørende for et framtidsrettet og konkurransedyktig næringsliv og levende og bærekraftige lokalsamfunn.

Studiesentrenes betydning og rolle samt Fylkeskommunens nye kompetansepolitiske rolle er beskrevet som en løsning for å nå ut i hele landet.

NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler. Kunnskapsdepartementet.

Universitets- og høyskolelovutvalgets mandat har vært å foreta en helhetlig gjennomgang og vurdering av regelverket for universiteter og høyskoler, og regelverket for studentvelferd.

Målet med arbeidet har vært å utforme et regelverk som tydelig beskriver ansvar, rettigheter og plikter, både for universitetene og høyskolene og for studenter og ansatte.

Samfunnsrollen

Forventningene til universiteter og høyskolars bidrag i samfunnsutviklingen har stadig vokst de siste tiårene. Det handler om mer enn å utdanne flere kandidater med høy og relevant kompetanse. Samfunnsoppdraget er i større grad enn før rettet mot innovasjon og nyskaping i samspill med næringsliv og offentlig sektor. Universiteter og høyskoler skal være motorer i den regionale utviklingen, og de skal bidra til nødvendig omstilling i næringslivet. Det er sektoren samlet som må løse samfunnsoppdraget, og ikke den enkelte institusjon for seg.

Rapport fra DIKU: Kartlegging av studiesentre. Organisering og rammebetingelser (2021)

«Som en del av kunnskapsgrunnlaget for strategien for desentralisert og fleksibel utdanning, har Diku fått i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av studiesentre og lignende løsninger i Norge. Studiesentrene har ikke en formell rolle i det norske utdanningssystemet, samtidig finnes det mange sentre med ulike typer organisering rundt omkring i hele landet, som på ulike måter bidrar til utdanningstilbudet i distriktene. Det mangler systematisk kunnskap om sentrene, og målet med denne rapporten er å bidra til økt kunnskap blant annet om hvilke studiesentre som finnes, hvor de er lokalisert, hvordan de er organisert og finansiert, og hvilke tilbud studiesentrene gir.» (fra forordet i rapporten)

I forslaget til statsbudsjettet for 2021 skrev regjeringen blant annet:

- “Regjeringa har sett i gang ei stor satsing på fleksible studietilbod, som skal møte behova for høgare utdanning som òg er tilgjengeleg utanfor dei faste lærestadane.
- Midlane til fleksibel utdanning må sjåast i samanheng med kompetansereforma Lære heile livet som regjeringa har sett i gang. Meldinga inneheld tiltak som skal bidra til at arbeidslivets behov for oppdatert kompetanse i heile landet blir vareteke.
- Regjeringa vil òg legge fram stortingsmeldingar om arbeidslivsrelevans i høgare utdanning og styringspolitikken for statlege universitet og høgskular. Meldingane skal mellom anna legge til rette for gode og relevante utdanningstilbod i heile landet.
- Kunnskapsdepartementet følger òg opp det regionale ansvaret og tilbodet av desentralisert utdanning i styringsdialogen med institusjonane.”

Regjeringen og Kunnskapsdepartementet vil i løpet av 2021 legge fram flere stortingsmeldinger og strategier som har betydning for utviklingen av høyere utdanning og desentral utdanning. De mest sentrale er:

- **Stortingsmelding om styringspolitikk for statlige universiteter og høyskoler** skal bidra til å sikre en helhetlig styringspolitikk som setter rammer for utviklingen av høyere utdanning og forskning.
- **Ny digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren** skal gi retning for det videre arbeidet med digitaliseringen av høyere utdanning og forskning.
- **Ny strategi for desentralisert og fleksibel utdanning** skal legges fram for å sikre at utdanningssystemet er tilgjengelig for folk flest.
- **Proposisjoner som følger opp NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler.** Den første (våren 2021) behandler endringer i gjeldende lov, blant annet bestemmelser som henger sammen med styringsmeldingen.

3. Myndighetskontakt

For å nå målene har arbeidsgruppa vurdert myndighetskontakt som avgjørende. Det er lagt ned en enorm dugnadsinnsats fra medlemmene. Booking, koordinering, forberedelser, gjennomføring og etterarbeid til en lang rekke møter har krevd mye av arbeidsgruppa sine medlemmer. Til sammen har vi fått det til – godt hjulpet av et felles nettverk og upåklagelig viljestyrke.

Det er gjennomført møter på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Politikere og byråkrater er adressert gjennom møter med representanter for kommuner, fylkeskommuner, regjering, Storting, departement og direktorater. Alle politiske partier som er representert på Stortinget har fått henvendelser fra NU om møte. Ikke alle har valgt å stille eller besvare våre henvendelser.

For detaljer, se vedlegg 2.

Det har også vært møter med flere utdanningsentre, Folkeuniversitet og andre kompetansemiljøer. I tillegg er det utarbeidet mye informasjonsmaterieell, presentasjoner og uttalelser. Dette er distribuert til politikere og byråkrater på alle nivåer. E-poster, telefonsamtaler og annen oppfølging har tatt mye tid.

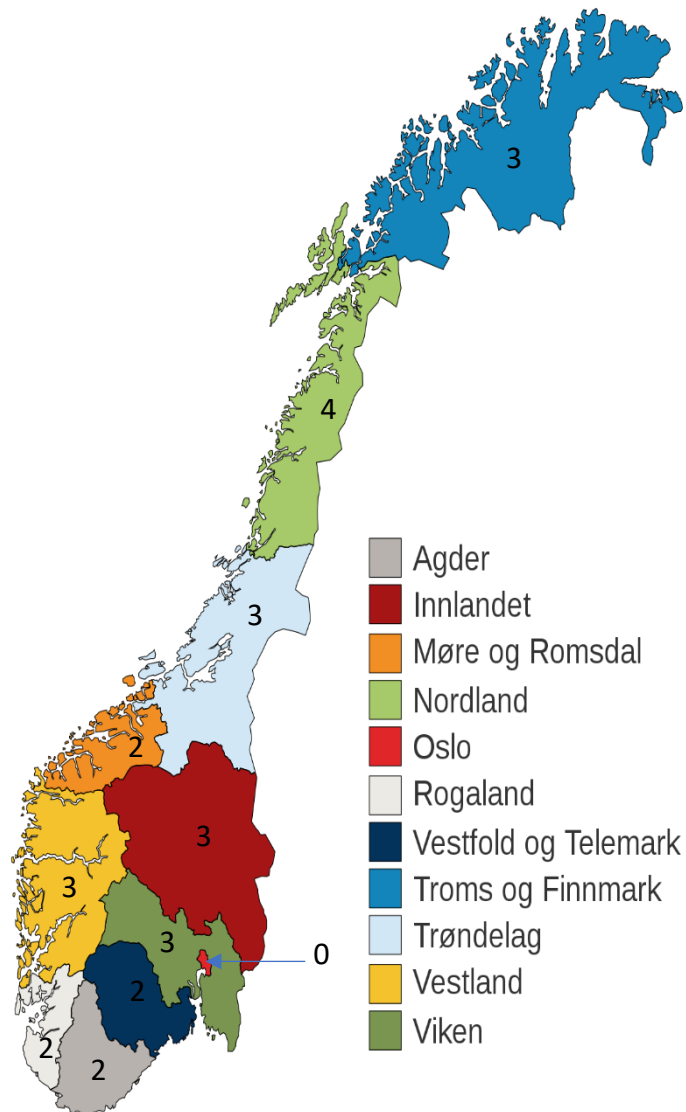
4. Forslag til struktur for utdanningsentre – et forslag

NU har et ønske om at det etableres en struktur av studie-/utdanningsentre i Norge for bedre tilrettelegging av desentraliserte/nettbaserte studier. I den sammenhengen er det viktig at den strukturen som eksisterer i dag med litt ulik størrelse, organisering, finansiering, eierskap osv. blir utnyttet til felles beste for hele Norge. Dette innebærer at for å få status som et studie-/utdanningscenter må visse kriterier oppfylles. NU har laget en anbefaling av kriterier basert på mange års erfaring, og som vi håper blir lyttet til.

Når man skal etablere en struktur med sentre, er det noen sentrale forhold som må vektlegges. Våre studenter er i stor grad litt voksne studenter som ikke har mulighet til å reise bort over tid til et universitet eller en høyskole på grunn av økonomiske forhold, jobbsituasjon, familieforhold osv. Det er også viktig å få robuste sentre som kan megle fram

studietilbud som møter de reelle behovene i egen region. Dette er grunnlaget for hele vår virksomhet.

Begrunnelsen for den foreslåtte spredningen av utdanningssentre, slik kartet viser, er basert på kriterier for utdanningssentre, geografisk avstand, befolkningsgrunnlag og lokalisering av universiteter/høgskoler/campus.

AVSTAND

Avstanden til der hvor man bor og skal studere, er en viktig faktor som må vektlegges. Siden de fleste desentraliserte studier baserer seg på en del ukesamlinger, så er det ikke avgjørende at reiseavstanden medfører at man må forlate hjemmet og være borte når disse gjennomføres. Det er imidlertid veldig viktig at sentrene etablerer et nettverk av steder i sin region, slik at studentene utenom ukesamlinger daglig har en plass å studere så nært hjemmet som mulig.

BEFOLKNINGSGRUNNLAG

Hvis disse sentrene skal være levedyktig i et langsiktig perspektiv, er det veldig viktig at befolkningsgrunnlaget er stort nok til at de klarer å rekruttere det antallet kvalifiserte studenter som UH-sektoren krever for å finne det økonomisk forsvarlig for å gi tilbudet. I denne sammenhengen er det også viktig at studiesentrene blir attraktive samarbeidspartnere gjennom sin rolle som megler, motor og møteplass. Tilrettelegging av praksisplasser er også veldig viktig. Vi skaffer UH-sektoren studenter som med stor sannsynlighet aldri hadde blitt studenter hos dem.

EKSISTERENDE UNIVERSITET/HØGSKOLER/CAMPUS

Norge har i dag allerede et veldig godt utbygd nettverk av universitet og høyskoler som i større grad kan utnyttes bedre for å gi deltidsstudenter studietilbud. Derfor er dette en faktor som også må vektlegges i spørsmålet om hvor mange sentre og hvor de opprettes.

5. Grunnfinansiering av utdanningsentrene

Arbeidsutvalget argumenterer for en grunnfinansiering av sentrene, slik at vi får en struktur av robuste studie-/utdanningsentre over hele landet som kan gi forutsigbarhet og kontinuitet i arbeidet med å gi desentraliserte/distribuerte utdanningstilbud. Uten grunnfinansiering står mange sentre i fare for å måtte legges ned, og mange strever hardt med å skaffe finansiering fra år til år.

Ved en slik finansieringsordning blir det mulig å tilby studenter moderne møterom og fasiliteter tilrettelagt for desentraliserte studier, nettstøttet undervisning og kollokviegrupper. Studenter rapporterer at de har behov for å ha et møtested med andre studenter, og hvor det finnes veiledere og teknologistøtte, både for å øke gjennomføringsgraden og for å oppnå gode karakterer.

Utvalget har kommet fram til at vi har behov for 27 utdanningsentre utenfor landets universitet og høyskolecampuser, og vi anbefaler at det avsettes 120 000 mill. kroner til drift av disse. Bevilgningen vil sørge for at vi kan bemanne opp og kraftsamle rundt 27 utdanningsentre. Hvert senter vil gjennom kartlegging av lokale behov, tilby sin region målrettet kompetanseheving.

6. Hvordan kan utdanningsentrene (og NU) være en «sentral samarbeidspartner for landets utdanningsleverandører

Arbeidsgruppen mener at utdanningsentrene/studiesentrene bidrar på mange ulike måter som samarbeidspartner, og har listet opp følgende punkter:

- a. Utdanningsentrene gjør en viktig jobb med behovsidentifisering, i samarbeid med arbeidslivet/ off. og private virksomheter i området/regionen.
- b. Utdanningsentrene tilrettelegger og følger opp studentene og sørger for praktisk gjennomføring av utdanningstilbud.
- c) De er en forlenget arm for utdanningsleverandører (markedsføringskanal, oversikt over praksisplasser, fanger opp behov, oversikt over mulige samarbeidspartnere)
- d) De er talerør for regionens studenter og næringsliv

- e) De er samarbeidspartner i utviklings- og forskningsprosjekter regionalt og nasjonalt
- f) Utdanningssettene er et nav i regional utvikling/ kompetanseheving

Mange av landets utdanningssettene er med i det nasjonale kompetansenettverket *Klimavennlig Kompetanse*. Dette gir kommuner og virksomheter tilgang til verdifull og tiltrengt kompetanse uten å sette negative miljøavtrykk. Det er i tråd med FNs bærekraftsmål og kan med rette kalles bærekraftig kompetanseutvikling.

NU er utdanningsleverandørenes dialogpartner og utdanningssettene talerør.

7. De største utfordringene for utdanningssettene i dag?

Innhenting av synspunkter fra ledere av en rekke studiesettene kan summeres opp i tre store utfordringer for utdanningssettene.

a. Tilgang på desentrale, fleksible utdanninger fra utdanningstilbydere

(ikke oppdrags- og betalingsbaserte, men statlig finansierte utdanningsplasser)

b. Manglende finansiering av utdanningssettene.

Nedlegging av velfungerende settene på grunn av manglende finansiering av daglig drift.

c) Utdanningssettene rolle i det norske utdanningssystemet

Anerkjenne utdanningssettene rolle i en stadig mer fleksibel, digital og nettbasert studiehverdag.

8. «Få fram utdanningstilbud som det er behov for»

Ifølge mandatet skal arbeidsgruppa også «jobbe opp mot utdanningstilbydere for å få fram utdanningstilbud som det er behov for». Arbeidsutvalget har prioritert myndighetskontakt og oppfølging av de mange politiske utredninger og meldinger som har kommet i denne perioden, med klart fokus på å få til en grunnfinansiering av utdanningssettene. Arbeidet med å få fram utdanningstilbud som det er behov for, har i hovedsak foregått ved det enkelte utdanningssettene.

Forslag som kan lette arbeidet med å få fram aktuelle utdanningstilbud:

- a. UH får gode incentiver for å tilby fleksible, desentrale tilbud i samarbeid med utdanningssettene
- b. Øremerking av desentrale studieplasser (både UH og fagskole)
- c. Offentlig driftstilskudd/grunnfinansiering av utdanningssettene. Kanskje en godkjenningsordning for utdanningssettene vil være en vei å gå?
- d) Arbeide aktivt med de nye regionene/fylkeskommunene for å synliggjøre utdanningssettene potensiale for å imøtekomme kompetansebehov i regionene.

Arbeidsutvalget ser at statsforvalteren, KS, NHO, LO kan være strategiske samarbeidspartnere i dette arbeidet.

9. Kompetanse Norge (KN)

Norske Utdanningssettene har i mange år hatt et godt samarbeid med Kompetanse Norge.

Arbeidsutvalget/NU har hatt flere møter med Kompetanse Norge, hvor KN har informert om arbeidet de gjør med fleksible utdanningstilbud, digital plattform. I et lengre møte 11. juni 2020 ble det konkludert med følgende:

«Sted og samhandling (veiledning) er det viktigste i arbeidet/samarbeidet med utdanningssettene. Utdanningssettene har en tydelig rolle som motor, megler og møteplass for samhandling. Lokalkunnskap er viktig, både for å forstå og formidle behov og å rekruttere til kurs og utdanning. Gruppen er enig om at det er viktig å inkludere alle utdannings- og opplæringsnivåer, både sertifiseringer i arbeidslivet, kurs og høyere utdanning. Vi tenker på alle utdanningsnivå/opplæringsnivå. Inkludert det at UH skal kunne tilbys uten studiepoeng.»

Kompetanse Norge har levert fire konseptforslag til digital kompetanseplattform (til KD). Dette blir det interessant for NU å følge opp og eventuelt påvirke. KN antydte i møtet at det kan bli aktuelt å trekke inn NU i en referansegruppe e.l. i det videre arbeidet.

10. Kontakt med OsloMet

Arbeidsgruppen hadde to møter med prosjektleder Frode Andersen ved OsloMet i 2020. Så langt har ikke OsloMet fulgt opp slik intensjonen var da de overtok studiesenteret.no. OsloMet har med sin forvaltning av studiesenteret.no og oppsigelse av avtalene med utdanningstilbydere bidratt til et svekket tilbud til utdanningssettene i hele landet.

11. Eksempler på gjennomførte og planlagte utdanninger ved utdanningssettene

Det tilbys et bredt spekter av utdanninger gjennom utdanningssettene. Arbeidsutvalget har innhentet eksempler på gjennomførte utdanninger ved en rekke settene. Dette er presentert i vedlegg 1. Det er også tatt med noen eksempler på planlagte utdanningstilbud. Se vedlegg 1.

12. utfordringer for Norske Utdanningssettene framover

Norske Utdanningssettene sitt styre drives i dag på dugnad – stort sett av ildsjeler som har vært med siden stiftingen i 2013. Organisasjonen har begrenset økonomi, men betaler et symbolsk styrehonorar. I tillegg brukes noe midler på en administrativ ressurs. Denne ressursen bistår styret med viktig arbeid, men det er likevel en relativt stor arbeidsmengde som faller på styremedlemmene. Særlig gjelder dette de som også er med i arbeidsgruppa som springer ut fra «Kongsvinger-mandatet». Dersom NU skal fungere godt i framtiden, er det påkrevet med en finansiering som sørger for en ytterligere profesjonalisering av driften. Fortsetter en som i dag, er det en reell fare for at verdifulle bidragsytere «brenner ut».

13. Scenario for et «kompetanseNorge» anno 2030

Arbeidsutvalget har jobbet med kort tidshorisont og med ønske om raske resultater, gjerne allerede i år. Samtidig har vi tillatt oss å drømme litt om hvordan situasjonen kan fortone seg om ti år fram i tid. En av arbeidsutvalgets medlemmer har satt opp et scenario for 2030. Se vedlegg 3.

VEDLEGG 1

Eksempler på gjennomførte og planlagte utdanninger ved utdanningsentre

STUDIESENTERET MIDT TROMS

Sykepleierutdanning gjennom 25 år i samarbeid med UiT

Forskning viser at 80 % av de som er utdannet i denne modellen tok arbeid i Midt-Troms-regionen etter endt utdanning og jobbet fortsatt i regionen 10 år senere (Bente Nordbye). Uten dette tilbudet ville regionen ha hatt en betydelig sykepleiermangel i dag. ¹

Barnevernspedagogutdanning

Barnevernspedagogutdanning i perioden 2015 til 2019 i et samarbeid mellom Harstad og Midt-Troms i regi av UiT Harstad.

52 startet studiet og 49 fullførte på normert studietid og med bedre resultat enn campusstudenter.

Grunnskolelærerutdanning 1 - 7

Grunnskolelærerutdanning 2018 – 2023 i et samarbeid med Universitetet i sørøst- Norge.

32 startet studiet og 26 deltar fremdeles. Meget gode resultater så langt. Studentene scorer over gjennomsnittet på studiebarometeret om studietilfredshet.

Vernepleierutdanning

Vernepleierutdanning i perioden 2017 til 2021 i samarbeid med UiT Harstad.

52 startet studiet og 35 studenter igjen. Frafallet skyldes i hovedsak manglende matematikkunnskaper for medikamentregningen.

Tilrettelagt **etter- og videreutdanning** for offentlig sektor og næringsliv i regionen basert på behov i regionen. Høy gjennomføringsgrad.

Tilrettelagt **forskning og fagutvikling** i samarbeid mellom UiT og arbeids- og næringslivet i regionen, herunder utplassering av masterstudenter og en fullført doktorgrad.

STUDIESENTERET RKK VEFSN

Fagskole i tverrfaglig miljøarbeid

Fagansvarlig: Nordland Fagskole. Resultat: 24 deltakere ble tatt opp. 21 avla og besto eksamen etter 2 år. Alle sto i jobb mens de studerte.

Suksesskriterier:

Studiesenteret RKK Vefsn har tett samarbeid med kommunene om rekruttering, gjennomføring og praksis. Fagskolen ansatte 50% stilling som lokal veileder i samarbeid med studiesenteret. Høy faglig kvalitet og tett oppfølging fra fagansvarlige.

¹ Modellen til UiT er en deltidsutdanning tilrettelagt desentralisert på 3 studiesteder utenfor Campus. Opptak hvert andre år og studiet går med 3/4 fart dvs. over 4 år. Undervisningen veksler mellom undervisning på nett og ukesamlinger.

Forvaltningsrett, 10 studiepoeng

Fagansvarlig: Universitetet i Tromsø. Ca 60 søkere. 30 ble tatt opp, og alle 30 avla og besto eksamen.

Suksesskriterier: Studiesenteret RKK Vefsn sin veletablerte kontakt med kommunene og gode nettverk.

Kognitiv Terapi, trinn 1, 30 studiepoeng

Fagansvarlig: Norsk Forening for Kognitiv Terapi (Utstedergodkjenning)

Resultat: 26 deltakere ble tatt opp og gjennomførte. 25 fikk godkjenning.

Alle sto i full jobb under studiene.

Suksesskriterier:

Høy faglig kvalitet og tett oppfølging fra fagansvarlige. Studiesenteret RKK Vefsn sine gode nettverk og veletablerte kontakt med kommunene.

TYNSET STUDIE- OG HØGSKOLESENTER

Etablering av Norsk Helsearkiv på Tynset – studium i arkiv- og samlingsforvaltning

Verdens første nasjonale, digitale helsearkiv ble etablert på Tynset, som var et ledd i å etablere statlige arbeidsplasser i distriktene. For å sikre tilgang på kompetent arbeidskraft ble studier innen Arkiv- og samlingsforvaltning etablert. Samarbeid mellom Tynset studie- og høgskolesenter og NTNU.

Resultat: 62 studenter fullførte, solid rekrutteringsgrunnlag for Nasjonalt helsearkiv, som har besatt alle 55 stillingene, og var i drift fra juni 2019.

Sykepleierutdanning på Tynset høsten 2020

Som en konsekvens av stor sykepleiermangel i regionen ble Høgskolen i Innlandet tildelt 20 studieplasser for deltid over 4 år, desentralt, i samarbeid med Tynset studie- og høgskolesenter.

Søkere: 143 førsteprioritetsøkere til 20 plasser

Inntak: 30 studenter på deltid over 4 år.

Bidrar til å dekke behovet for sykepleiere i regionen og minsker behovet for innleie fra vikarbyråer. Økonomisk svært gunstig for kommuner og sykehus.

TANA STUDIESENTER

Studiesenteret tilrettelegger over lange avstander

En av studentene på årsstudium, Organisasjon og ledelse bor i Karasjok. På grunn av kuldeutfordringer om vinteren og lang reisevei (36 mil tur/retur) så hun seg nødt til å måtte slutte. Med hjelp av Easymeeting fikk studiesenteret ordnet til slik at hun kunne følge undervisningen hjemmefra på nett. Hun måtte bare reise til Tana Studiesenter for å ta eksamen. Dette var en meget god løsning for både student og studiesenter. De store geografiske avstandene er en utfordring i Finnmark. Tana studiesenter har hatt studenter fra Berlevåg (13,5 mil en vei), Båtsfjord (10,7 mil en vei), Vestre Jakobselv (6 mil en vei), Lakselv (25,4 mil en vei) og Kirkenes (14 mil en vei).

DALANE UTDANNINGSSENTER

Fagskole Maskinteknikk (TIP) 3-årig deltidsstudium

Fagansvarlig: Stavanger offshore tekniske skole.

Utdanningen var en bestilling fra Akers Solutions Egersund. Målgruppe var ansatte med fagbrev. Utdanningen skulle tas ved siden av full jobb.

15 studenter ble tatt opp på utdanningen og 14 studenter avla og bestod eksamen.

Suksesskriterier:

Tilbud om lokalt forkurs for studentene i matematikk i forkant av fagskoleutdanningen.

Fleksibel opplæring som kunne tas ved siden av jobb.

Tett oppfølging og dialog mellom utdanningscenter, bedrift og studenter.

Tilbud om mentorhjelp på utdanningscenteret for studenter som trenger faglig støtte.

Grunnskolelærerutdanning

Fagansvarlig: Universitetet i Sørøst-Norge (USN). USN har levert nett- og samlingsbasert til utdanningscentera i perioden 2010-2019.

Gjennomsnittlig 2 studenter er tatt opp i Dalane hvert år i denne perioden. Alle har gjennomført utdanning og bestått eksamen.

Suksesskriterier:

Høy faglig kvalitet på utdanningen og tydelige forventninger til lokalt utdanningscenter.

Nettforelesninger i studentfellesskap på utdanningscenteret, der studentene jobber sammen og motiverer hverandre.

Tilbud om mentorhjelp på utdanningscenteret for studenter som trenger faglig støtte.

Programmering for grunnskolelærere, 15 studiepoeng

Fagansvarlig: Universitetet i Agder (UiA).

Kommunene i Dalane ba Dalane Utdanningscenter om hjelp med kompetanseheving relatert til fagfornyelsen og nye læreplaner i skolen fra skolestart 2020. Skolene måtte ha formell kompetanse til å undervise i programmering i ulike fag. Avtale ble inngått med UiA, og 22 studenter startet på studiet. 20 studenter fullførte og avla eksamen.

Suksesskriterier:

Et veletablert utdanningscenter med god kontakt mot kommunene i regionen.

Fleksibel utdanning med lokale samlinger, som førte til lite/ ingen behov for vikarer og ingen reiseutgifter.

HØGSKOLESENTERET I KONGSVINGER

Bachelor sykepleie på heltid,

Desentralt, i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, hvert år siden 1996, 40-50 uteksaminert per år.

Over 1000 sykepleiere er utdannet i perioden, men fortsatt sykepleiermangel i regionen.

Synkrone forelesninger med hovedcampus. Tilfredse studenter (langt over gjennomsnittet i Studentbarometeret – landets mest fornøyde i 2021).

Gode resultater og lite frafall (som oftest lik eller bedre enn hovedcampus).

5-8 lokalt ansatte som følger opp studenter/veileder/praksis osv. Ellers tett samarbeid med øvrig fagmiljø på fakultetet.

Veiledning, ledelse og læring i organisasjoner 15 studiepoeng

Skreddersydd for pedagogiske ledere i barnehagene .

Etter ønske fra oppvekstsjefene i kommunene i Kongsvingerregionen.

Fjerde kull uteksamineres våren 2020.

120 pedagogiske ledere har fått samme gode teoribakgrunn – skaper varig endring i praksis.

Godt eksempel på hvordan kommunene og lokalt utdanningscenter samarbeider om å skape merverdi, basert på et tilbud levert av en høgskole.

Utvikling av bachelorgrad i bærekraftsøkonomi

Nasjonale undersøkelser viste et kompetansegap på området.

Lokalt næringsliv, med for eksempel Maarud og SSB i spissen, har bidratt til å beskrive behovet og lagt grunnlaget for å utvikle studiet.

Høgskolen i Innlandet er faglig ansvarlig og har utviklet en ny bachelorgrad der halvparten av emnene er nyutviklet og gjennomsyret av bærekraft.

Fra høsten 2020 leveres det:

- bachelor i bærekraftsøkonomi (heltid)
- årsenhet (60 sp) bærekraftsøkonomi for de som har bachelorgrad i øk. ad. eller tilsvarende fra før
- 15 studiepoengsenhet «etikk, samfunnsansvar og bærekraftige forretningsmodeller»
- En rekke kortere kurs uten studiepoeng, traineeordninger nettverkssamarbeid o.l.

Tilbudene er unike og har nasjonalt nedslagsfelt. Godt eksempel på hvordan en oppbygging av en bachelorgrad gir en rekke sideeffekter for næringsliv/kommuner.

LISTER KOMPETANSE, AGDER

Bachelor sykepleie, heltid. Deltid fom. 2021

Sykepleierutdanning siden 90-tallet i samarbeid med Universitet i Agder (UiA).

Stort sett kull på 40 studenter fordelt på 3 regioner, hvor Lister har mer enn halvparten av studentmassen. Bidrar til å dekke deler av sykepleiebehovet i regionen.

Tilbud om Veiledningspedagogikk, 10 stp. (UiA) til veiledere av sykepleierstudenter sikrer i tillegg god oppfølging i lokal praksis.

Høsten 2021, vil Lister i samarbeid UiA og Dalane utdanningscenter ta opp 20 studenter i et geografisk avgrenset opptak med et befolkningsgrunnlag på 85 000.

Vernepleierutdanning siden midten av 2000 tallet fra VID

Kull med oppstart ca. hvert annet år med ca. 20 studenter av gangen. Har ført til stor etterspørsel fra kommunene som nyttiggjør seg tilbudet. Frem til 2015 var studiet et betalingsstudium fra VID. Neste kull er planlagt som gratis tilbud fra UiA høsten 2022.

Vi er svært fornøyde med UiA sitt styrevedtak om å tilby distriktsvennlige grunnutdanninger.

Barnehagelærerutdanning

Distriktsvennlig fra Høgskolen i Telemark/ USN.

16 barnehagelærere ble uteksaminert i 2018 etter at 27 startet i 2014. Nå er det bare et fåtall barnehager som må ha dispensasjon for manglende pedagoger i regionen.

UiA har styrevedtak på å tilby et nytt kull distriktsvennlig barnehagelærerutdanning i Lister i 2022.

Helsesykepleie master, deltid

Levert av Universitet i Stavanger (UiS), i samarbeid med Setesdal og Lindesnes. Kartlegging viste at det er et stort behov for helsesykepleiere i regionen. 23 studenter tok utdanningen som var nett- og samlingsbasert. De ble uteksaminert i 2020.

Klinisk kartlegging Videreutdanning i regi av UiA på deltid over 1 år. Opptakskrav bachelorutdanning.

Fagskoletilbud i Lister siden 2019.

Lister Kompetanse tilbyr fagarbeidere i regionen en høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskoletilbudene ruller med nytt opptak når et kull er avsluttet. 20 til 30 studieplasser pr. studium.

- **Psykisk helsearbeid** for fagarbeidere i helse og oppvekst.
- **Barn og unge med særskilte behov** for fagarbeidere i oppvekstfaget.
- **Kroniske sykdommer** for fagarbeidere i helsefag.
- **PAS** – Positiv atferdsstøtte i møte med utfordrende atferd for fagarbeidere som jobber med utviklingshemmede, i rehabilitering, med atferdsproblematikk i skole og barnehage og institusjoner
- **Veiledning av lærlinger** for fagarbeidere med veilederansvar
- **HMS** for fagarbeidere innen alle fag.
- **Effektiviserings og forbedringsledelse** for fagarbeidere som ønsker lederansvar.
- **Palliativ omsorg** for fagarbeidere i helse.

Grundig kartlegging av behov for yrkesfaglig høyere utdanning og samarbeid mellom Lister Kompetanse og kommunene om rekruttering av studenter fører til stor deltakelse og god gjennomføring.

Noen eksempler på utviklingsprosjekter og planlagte utdanninger ved utdanningssentrene

STUDIESENTERET MIDT TROMS

I møte med UiT Tromsø/ILP planlegges det nytt kull barnehagelærerutdanning f.o.m høsten 2022 og grunnskolelærerutdanning f.o.m høsten 2022. Disse tilbudene er ikke offisielle enda og vi venter på svar fra dem ift. hvilken informasjon om tilbudene vi kan legge ut på våre nettsider.

I møte med UiT Harstad har vi fått lovnad på oppstart av nytt kull desentralisert vernepleierutdanningen i samarbeid med Harstadregionen. Oppstart januar 2023. Nytt kull for desentralisert sykepleierutdanning kommer også i januar 2023.

DALANE UTDANNINGSENTER

Kompetansepilot

Rogaland fylkeskommune har to kompetansepiloter i Kompetanse Norge sin tilskuddsordning. Dalane utdanningscenter er en av de to pilotene i Rogaland.

Prosjektperiode er 2021-2023. Piloten bidrar med ekstra ressurser til kartlegging og mobilisering av kompetansebehov i våre minste kommuner.

Distriktsvennlig sykepleierutdanning

Høsten 2021 er det oppstart av distriktsvennlig sykepleierutdanning i Dalane. Utdanningen leveres av Universitetet i Agder, og i samarbeid med Lister kompetanse. Utdanningen har 20 plasser som skal fordeles på søkere fra Lister- og Dalaneregionen. 20 studenter fra Lister og Dalane skal tas opp i utdanningen. Etter utløpt søknadsfrist har Dalane 27 av de 177 søkerne til de 20 plassene.

Fagskoletilbud

Det er inngått et samarbeid med AOF Fagskolen om leveranse av etterspurte fagskoletilbud til Dalane. Systematisk kartlegging og godt rekrutteringsarbeid har resultert i til sammen 40 studenter fordelt på de pågående studiene Kroniske sykdommer og Barn med særskilte behov i 2020. Kartlegging viser ytterligere behov for fagskoleutdanning, og det er laget en plan om oppstart for disse studiene frem mot våren 2022:

- **Psykisk helsearbeid** for fagarbeidere i helse og oppvekst.
- **PAS** – Positiv atferdsstøtte i møte med utfordrende atferd for fagarbeidere som jobber med utviklingshemmede, i rehabilitering, med atferdsproblematikk i skole og barnehage og institusjoner
- **Veiledning av lærlinger** for fagarbeidere med veilederansvar
- **Ernæring i pleie- og omsorgstjenester** for fagarbeidere i helse og oppvekst.

Master i praktisk lederskap, 90 stp.

Studiet er utviklet gjennom et samarbeid mellom Høyskolen Kristiania, en lokal prosjektgruppe og Dalane utdanningscenter. Studiet vil være praksisnært og all forelesning foregår lokalt, enten via nett eller på lokale samlinger. Studiet er planlagt med oppstart i januar 2022.

TYNSET STUDIE- OG HØGSKOLESENTER

Strategisk kartlegging av kompetansebehov

Tynset Studie- og Høgskolesenter gjennomførte en ny kartlegging av behov vinteren 2020/21. På bakgrunn av den jobbes det konkret med å fremforhandle tilbud innen Vernepleie, IKT, Helseinformatikk, PPU, videreutdanning for lærere samt kortere kompetanseprogram innenfor teknisk fagskole. Kartleggingen pekte også på en rekke sektorer der det må vurderes nærmere hvordan ulike kompetanseprogram kan bidra til å styrke sektoren. Dette er sektorer som reiseliv, landbruk og bioøkonomi. Kartleggingen understøttet det kjente behovet for utdanningstilbud innen organisasjon og ledelse, samt økonomi og regnskap.

VEDLEGG 2

En ikke-uttømmende oversikt over møter med politikere, myndigheter mv.

- Høyre (22.05.20) deltok med Mathilde Tybring-Gjedde og politisk rådgiver Kaja Elisabeth Paulsen.
- Senterpartiet (25.05.20) deltok med Politisk rådgiver Vanja Stensli Krakk.
- Arbeiderpartiet (27.05.20) deltok med Martin Henriksen, Nina Sandberg (leder i utvalget for høyere utdanning) og Anders Kvernmo Langset.
- Sosialistisk Venstreparti (29.05.20) deltok med Karin Andersen (leder i Kommunal- og forvaltningskomiteen), Mona Fagerås og Liv Guneriussen (politisk rådgiver).
- HelseDirektoratet (20.08.20) deltok med Monica Emhjellen.
- Høyre (22.09.20) deltok med Norunn Tveiten Benestad.
- Senterpartiet (25.09.20) deltok med Heidi Greni, Wilfred Nordlund og Marit Knutsdatter Strand.
- Arbeiderpartiet (04.02.21) deltok med Torstein Tvedt Solberg, Nina Sandberg (leder i utvalget for høyere utdanning) og Anders Kvernmo Langset.
- Sosialistisk Venstreparti (05.02.21) deltok med Mona Fagerås, Liv Guneriussen og Selma Ugland.
- Høyre (09.02.21) deltok med Andre Almås Christiansen, Kent Gudmundsen og Mathilde Tybring-Gjedde.
- Kompetanse Norge har stilt opp til jevnlig møter med blant andre Karoline Tellum-Djarraya, Eline Wigdel, Katrine Utgård og Helene Aarem.
- DIKU har hatt informasjonsutveksling med NU ved Therese H. Røst og Agnete Wiborg.

VEDLEGG 3

Scenario «KOMPETANSE-NORGE» anno 2030

Det er en vakker septemberdag i 2030. Dekan ved Fremtiden Universitet sitter på sitt kontor ved fakultetet for fleksibel utdanning i Kongsvinger. Hun er en fornøyd kvinne, for antallet studenter har økt betydelig for hvert år som har gått siden 2022. Og dette uten at universitetet trenger å tenke på dyre utbygginger ved campusene i Innlandet. Økningen i studentmassen skjer nemlig på de 35 regionale utdanningssettene i det nasjonale kompetansenettverket Bærekraftig Kompetanseutvikling (BKU).

For å forstå denne utviklingen fram mot en reell tilgang til nødvendig og riktig kompetanse, over hele landet må vi tilbake til perioden rundt 2020, ja, kanskje enda lenger tilbake. Universitetifiseringen som hadde spredd seg som en farsott over store deler av landet med den påfølgende sentraliseringseffekten den hadde, framtvang en motreaksjon. Denne motreaksjonen var tydelig ledet av budskapet til den politiske interesseorganisasjonen Norske Utdanningssettene. Deres budskap var enkelt og tydelig. For å sikre en demokratisk rett til gratis høyere utdanning må følgende to hovedgrep tas: Den desentraliserte strukturen med studie- og utdanningssettene må anerkjennes som en integrert del av det norske utdanningssystemet, og sikres en trygg statlig grunnfinansiering. I tillegg må finansieringssystemet rundt UH-sektoren omlegges slik at det blir attraktivt å levere etterspurt kompetanse til hele landet gjennom det finmaskede nettverket med utdanningssettene. Dette enkle budskap gikk etter hvert inn hos de sentrale myndighetene, ble skrevet inn i stortingsmelding etter stortingsmelding som en god løsning. Våren 2021 ble det partipolitikk av dette. AP vedtok at de gikk for en slik løsning, SV hengte seg på og SP likeså. Høyre, KRF, MDG og Venstre signaliserte at de også støttet en slik satsing. Frp var totalt uinteressert, så lenge de fikk billig sprit og kjøre fort, mens Rødt ikke skjønnte problemet, for det var jo universiteter overalt. Dette medførte at grunnfinansieringen av utdanningssettene kom på plass i 2022. 100 millioner årlig fordelt på rundt 30 studiesettene. Parallelt med det startet den nye Høyre-sentrumsregjeringen et større arbeid med omleggingen av de økonomiske insentivene til UH-sektoren. Dette arbeidet pågikk et par år, med mye styr. 2024 ble det nye systemet implementert i sammenheng med budsjettbehandlingen. Finansiering av desentraliserte fleksible studieplasser ble betydelig styrket. Begrepet normert studietid ble fjernet, slik at det nå ble attraktivt for UH-sektoren å samarbeide med utdanningssettene som hadde samlet seg og utgjorde den nasjonalt dekkende kompetansespredningsstrukturen BKU. Utdanningsminister Willfred Nordlund (SP) bruker enhver anledning til å pårope seg og SP til jordfedre for denne strukturen. Men mens dette skjedde, så hadde UH-sektoren, her representert ved Universitetet i Innlandet eller Høgskolen i Innlandet (HINN) som det den gang het, gjort seg smertelige erfaringer. Corona-epidemien som raste verden 2020 og 2021 med full tyngde, hadde tvangsdigitalisert UH-sektoren i landet. Også HINN ble tvunget til å hive seg rundt. Det hører med til historien at HINN hadde et mangeårig samarbeid med leveranse av utdanning gjennom det nå oppløste studiesettene-nettverket Studiesetteret.no. Beruset av sin egen fortreffelighet i digitalisering

og et selvbilde som var en smule oppblåst, vedtok de våren 2021 at de ikke trengte samarbeide med studiesentrene, studentene kunne de jo ta hånd om selv og de kunne jo bare studere hjemmefra eller på kontoret. Det første de fikk merke, var en betydelig nedgang i søkere, for nå konkurrerte de jo med MIT, Boston University og andre internasjonale storheter på nettstudier. Det andre «overraskelsen» de fikk i bakhodet var en frafallsprosent i en størrelsesorden de aldri hadde opplevd før. Høsten 2022 ble de «first mover» og inngikk en langsiktig samarbeidsavtale med BKU. Høgskolesenteret i Kongsvinger (HIK) ble gitt status som universitetet Innlandets fakultet for fleksibel utdanning. Dette ble et framtidsrettet og smart grep. HIK hadde kunnskapen om hvordan BKU kunne utnyttes for å framelske samarbeidet mellom UINN, kommuner og næringsliv. Både for å sikre at det er etterspurt og riktig kompetanse som leveres, og som samarbeidspartnere for å utvikle neste generasjons utdanninger, og som HUB-er/noder i forskningssammenheng. Utviklingen i samarbeidet mellom UINN og BKU gikk ikke ubemerket hen. Flere kom etter. Først Høgskolen Vestlandet, deretter Universitetet i Tromsø, deretter universitetet i Umeå. Sverige kikket faktisk over grensene og blåkopierte reformen som ble gjennomført i Norge. De revitaliserte de svenske kommunale Lärsentrene, tilførte dem statlige ressurser, og de ble en del av det nå skandinaviske nettverket BKU.

Dekanen låser døra på sitt kontor, går mot hovedinngangen på det flotte bygget de leier hos Høgskolesenteret i Kongsvinger. Hun krysser den åpne plassen, kaster et blikk opp mot det flotte forskningssenteret. Der vet hun at det er fullt opp av både norske og internasjonale forskere i sving med spennende og viktig forskning på bærekraftrelatert tematikk. Hun forlater området med et skjev smil om munnen, mens hun visker for seg selv: «Vet du, dette fikk vi faen meg til» 😊